

TENDINȚELE EVOLUȚIEI VARICELEI LA COPII ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI COVID-19 ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Ludmila BÎRCA^{1,2}, Viorica HEMEI^{1,2}, Diana SPĂTARU^{1,2}

¹Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase de Copii, Chișinău, Republica Moldova

²Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Republica Moldova

Autor corespondent: Ludmila Bîrca, e-mail: lbrca@mail.ru

Cuvinte-cheie: varicelă, copii, pandemia COVID-19, vaccinare împotriva varicelei, complicații ale varicelei.

Introducere. În ultimele două decenii, vaccinarea universală împotriva varicelei cu una sau două doze a fost implementată în peste 50 de țări, iar programele de vaccinare au redus incidența varicelei cu 81 și 92% pentru regimurile cu o singură și două doze, respectiv. Multiple studii, publicate recent, au demonstrat că pandemia COVID-19 a perturbat substanțial morbiditatea prin varicelă la copii, nivelul sporit al căreia a fost remarcat, în special, la populația pediatrică din țările fără acoperire vaccinală universală contra acestei afecțiuni. În Programul Național de Imunizări din Republica Moldova nu regăsim și vaccinarea împotriva varicelei.

Scopul. Analiza particularităților clinico-evolutive ale varicelei la copiii spitalizați în timpul pandemiei COVID-19.

Material și metode. Studiul observațional descriptiv a inclus 2 loturi de pacienți, tratați în cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase de Copii din Chișinău, Republica Moldova, în perioadele ascensiunii epidemice ale varicelei (lunile octombrie-mai), anii 2016-2017 (lotul I – 53 copii) – perioada pre-pandemică Covid-19 și, respectiv, 2021-2022 (lotul II – 97 copii) – perioada Covid-19, precum și datele rapoartelor statistice privind morbiditatea prin unele maladii infecțioase și parazitare. Pentru studierea datelor colectate au fost utilizate metode tradiționale de analiză epidemiologică.

Rezultate. Analiza datelor statistice la nivel de țară a relevat un număr mai mare de cazuri de varicelă în lunile octombrie – mai 2016-2017 (n=9593), comparativ cu aceeași perioadă în 2021-2022 (n=7318), cu o pondere de 56,12% și, respectiv, 58,01% la copiii de 3-6 ani. Comparativ cu perioada octombrie – mai 2016-2017, numărul pacienților cu varicelă, care au necesitat spitalizare, a crescut dublu în perioada 2021-2022 (p<0,001). Numărul sporit de spitalizări a fost determinat de evoluția mai severă, cu complicații specifice și nespecifice ale bolii. Varicela, în ambele loturi de pacienți, a evoluat tipic, cu erupție veziculoasă difuză și cu sindrom toxic moderat, dar cu complicații mai frecvent înregistrate în lotul II, comparativ cu lotul I (64,9% vs 30,2%, p<0,001). În perioada de studiu 2021-2022, comparativ cu perioada pre-Covid-19, a fost înregistrat un număr mai mare de complicații specifice (encefalite, meningoencefalite, cerebelite, pneumonii virale, laringite – 3,77% vs 13,40%, p>0,05), în special la copiii mai mari de 3 ani. Complicațiile nespecifice (infecțiile pielii și ale țesuturilor moi, pneumonii, artrite – 26,41% vs 51,54%, p>0,05) au agravat evoluția varicelei la copiii mici (până la 3 ani). În lotul II au fost înregistrate și 5 cazuri de varicelă neonatală. Evoluția bolii, administrându-se tratamentul cu aciclovir, în unele cazuri apelându-se la corticoterapie, antibioticoterapie, a fost una favorabilă, nefiind înregistrate decese.

Concluzii. Infecția Covid-19 a influențat evoluția și severitatea varicelei la copii. A fost înregistrată o evoluție mai severă, cu necesitate mai înaltă de spitalizare, complicații specifice și nespecifice în diferite grupuri de vârstă. Implementarea acoperirii vaccinale universale împotriva varicelei ar putea soluționa problemele legate atât de micșorarea morbidității prin varicelă, cât și ar putea preveni dezvoltarea unui număr mare de forme severe, cu complicații, în diferite perioade pandemice.